

"Europees denken" in Nieuwe Rotterdamse Courant (3 mei 1948)

Source: Nieuwe Rotterdamse Courant. dir. de publ. Baas, F. ; RRéd. Chef Rooy, M. 03.05.1948, n° 103; 105. Jg. Rotterdam. "Europees denken", p. 1.

Copyright: (c) NRC Handelsblad
Nieuwe Rotterdamse Courant, 1971

URL:

http://www.cvce.eu/obj/europees_denken_in_nieuwe_rotterdamse_courant_3_mei_1948-nl-edcf4365-057b-4e8c-b6b9-ce2815af6a74.html

Date de dernière mise à jour: 19/10/2023

Europees denken

MOEILIJK kan de betekenis van het congres voor een Verenigd Europa, dat deze week in de Ridderzaal te 's-Gravenhage zal worden geopend, worden overschat. Het ontleent deze betekenis allereerst aan het feit, dat het voortkomt uit het verenigde initiatief van de verschillende bewegingen, die, elk op haar wijze, de eenheid van Europa nastreven. Dat de bonte verscheidenheid van samenwerkende lichamen geen beletsel is geweest voor dit gemeenschappelijke optreden, is een gunstig voorteken, niet alleen voor de goede gang van het congres zelf, doch meer nog voor de uitwerking, welke deze betoging van eenheid op de volken en regeringen in Europa moet hebben. Groter betekenis nog krijgt dit congres, wanneer men let op de personen, die het zullen vormen. Vooraanstaande vertegenwoordigers van het kerkelijke, geestelijke, staatkundige, economische en sociale leven in een aantal Europese landen komen in Den Haag samen om te getuigen van hun vaststaande zienswijze, dat de staten van het Oude Werelddeel tot nieuwe vormen van nauwe samenwerking moeten komen, teneinde de geestelijke en stoffelijke instorting af te wenden en tot hernieuwde opbloei te geraken. Niet louter als getuigenis is deze bijeenkomst echter bedoeld. Het wil onder leiding van Churchill als algemeen voorzitter, van Paul van Zeeland voor de economische sectie, van Ramadier voor de politieke sectie, van Ignazio Silone voor de culturele sectie tot praktische aanbevelingen besluiten, welke het gestelde doel naderbij kunnen brengen.

POLITIEKE zieners hebben reeds lang voorspeld, dat de redding van Europa alleen zou liggen in een herschikking en een aaneensmeden van zijn samenstellende delen, niet tot grauwe eenvormigheid, maar tot een bont doch vast mozaiek, waarin elk deel zijn plaats heeft om het effect van het geheel te verhogen. Het is de loop der geschiedenis, dat grootse en baanbrekende gedachten meestal eerst toepassing vinden onder de druk der omstandigheden. Zo ook thans. De grote geestelijke traagheid om nieuwe organisatievormen te grijpen, een traagheid nog versterkt door de verdooving van een verwoestende oorlog, borg het gevaar van verdere neergang in zich. De toverstaf van Amerika heeft Europa's slaap verbroken en het besef van de diepe nood, welke dit ontwaken wekte, heeft de Westelijken van ons werelddeel de handen ineen doen slaan. Onder invloed van de omstandigheden is op de samenwerking der zestien landen in versnelde mate het vijfmogendhedenverdrag gevolgd, dat de kern van een herbouwd Europa kan worden. Doch, hoezeer uit de nood geboren, moeten deze nieuwe vormen meer en meer het aanzien van blijvende organisatie krijgen. Allengs wint in Europa het inzicht veld, dat er geen weg terug is, dat de nieuwe doelgemeenschappen een ongekend vergezicht openen en dat daarom niet aarzelend maar met koene greep moet worden gebouwd. Daartoe is moed nodig en nationale zelfverloochening. Regeringen en parlementen zullen de noodzakelijke beslissingen slechts durven en kunnen nemen, indien zij zich gedragen weten door hun volken. Een congres als het Haagse, buiten het officiële internationale verkeer staande, kan en zal de massa's Europees leren denken.

ONLANGS heeft een medewerker in ons blad betoogd, dat de mate van aaneensluiting van staten groter kan zijn, al naar zij in politieke opvattingen en instellingen meer overeenstemmen. In het politieke rapport voor het congres nu, waarvan wij Zaterdag een uittreksel hebben gegeven, wordt gesteld, dat gestreefd moet blijven naar een vereniging van geheel Europa. Deze beginselverklaring zou het congres tot een onder de huidige omstandigheden onvruchtbaar idealisme doemen, indien de samenstellers van het rapport niet tevens van praktische zin hadden blijk gegeven: zij gaan er voor het ogenblik van uit, dat slechts de bekende zestien landen grondslag voor hun plannen kunnen zijn. Als voorwaarde voor toetreding tot een toekomstige Europese Unie wordt voorts terecht genoemd: het aangaan van de verplichting om de democratische beginselen toe te passen en de fundamentele rechten van de mens te waarborgen. Uitsluitend door hieraan vast te houden kunnen de Europese federalisten een mate van overeenstemming vinden, welke grondslag voor blijvende organisatievormen kan zijn.

Onze medewerker betoogde voorts, dat het streven naar grotere vrijheid, groter geluk en hogere welvaart in federaal verband beter mogelijk is, naar mate het bestreken gebied beperkter blijft. Gelet op de geografische beperking, waarvan het congres uitgaat en welke de internationale toestand oplegt, kan aan de grote lijnen van de voorgelegde plannen op korte termijn dan ook des te meer praktische waarde worden gehecht. De verder strekkende maatregelen, zoals een Europees burgerschap, een Europees leger, een Europees economisch stelsel en een gekozen Europees parlement, dragen daardoor evenmin het karakter van utopie, maar van schoon trapsgewijze, zeer wel te verwezenlijken staatkundige doeleinden.

DEMOCRATISCH zal een Verenigd Europa zijn, of het zal niet zijn. Slechts met erkenning van de verscheidenheid in politieke beginselen, met behoud van de rijke verscheidenheid aan nationale tradities, gewoonten en instellingen kan Europa hopen en verwachten nieuwe kracht te ontwikkelen. Het is daarom verheugend, dat onder de deelnemers aan het congres vogels van diverse politieke pluimage voorkomen. De houding van een socialistische partij als Labour, die zich wilde afzonderen en afzijdig wilde staan van dit congres, is daarom in wezen ondemocratisch. Dat de socialistische partijen onderling internationale aanraking zoeken, niemand zal haar goed recht daartoe willen ontkennen, doch bij een betoging als dit congres mag niemand, die een Verenigd Europa nastreeft, ontbreken. Dat vooral uit Engeland verscheidene Labour-mensen desniettemin aanwezig willen zijn, getuigt van beter inzicht dan de partijleiding blijkt te bezitten.

Nederland mag zich gelukkig prijzen, dat het als eerste staat een dergelijk congres binnen zijn landspalen ziet. Tot een Verenigd Europa heeft het, met België en Luxemburg, ook een voorbeeld gegeven, dat recht geeft op een eerste bijeenkomst. Deze zal worden gehouden in de Ridderzaal, waar Churchill en Smuts reeds eerder een oproep tot Europa richtten. Wederom zal in deze aloude omgeving de nieuwe roep weerklinken:

“Laat Europa opstaan”.